

ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO

Proszę przeczytać tekst i dopasować podtytuły do odpowiednich paragrafów.

Kryzys dociera do Europy / Zwiększenie dostępności kredytów / Geneza kryzysu /
Pęknięcie bańki / Kryzys zadłużenia w strefie euro / Deregulacja rynku finansowego /
Obniżenie stóp procentowych / Kryzys w Polsce / Program ratunkowy

Kryzys finansowy od 2007 roku - główne etapy

(1) _____

Bezpośrednią przyczyną **kryzysu** finansowego była **hossa** na rynku kredytów hipotecznych. Banki w Stanach Zjednoczonych udzielały kredytów osobom o niewystarczających dochodach.

(2) _____

ETAP 1: **Bank inwestycyjny Goldman Sachs**, wchodzi na giełdę nowojorską i dąży do **maksymalizacji zysków**. Uczciwość **emisji akcji** schodzi na dalszy plan. Banki wykonują operacje o **wysokim ryzyku**. Uchwalony 4 lata po "czarnym czwartku" przepis o **zakazie łączenia dwóch typów bankowości**: inwestycyjnej (o dużym ryzyku) i depozytowo-kredytowej, zostaje wycofany.

(3) _____

ETAP 2: W 2001 roku pęka internetowa **bańka giełdowa**. **Ceny akcji** zaczynają **spadać**. Fed (System Rezerwy Federalnej - **bank centralny** Stanów Zjednoczonych) **obniża stopy procentowe** do 2%, aby podnieść amerykańską gospodarkę z **recesji**.

W sytuacji **inflacji** wyższej od oficjalnych stóp procentowych, **tani pieniądz** znajduje **lokatę** w postaci **nieruchomości**. Ceny nieruchomości stopniowo rosną. Niskie stopy procentowe motywują do zaciągania **kredytów hipotecznych**. Popularne staje się zarabianie na nieruchomościach za pomocą kredytu.

(4) _____

ETAP 3: Liberalizacja przepisów dotyczących ochrony przed nadmiernym ryzykiem, pozwala bankom na udzielanie kredytów osobom o **niższych dochodach**. Ponadto prezydent George W. Bush obniża **stawki podatku dochodowego**, i umożliwia przyznawanie kredytów hipotecznych osobom nie posiadającym **stałego źródła dochodu** oraz **bezrobotnym** (tzw. kredytów NINJA (z ang. *No Income, No Job, No Assets* – bez dochodów, bez pracy, bez majątku)). W konsekwencji znaczna liczba Amerykanów nie **spłaca rat**, a ich domy zostają **zlicytowane**. **Zadłużenie** amerykańskich gospodarstw domowych wzrasta z 40% PKB do ponad 100% PKB.

(5) _____

ETAP 4: Od 2004 roku, z obawy przed wzrostem inflacji Fed zaczyna podnosić stopy procentowe do 5.25%. Powoduje to zwiększenie **zadłużenia**. Ceny nieruchomości zaczynają spadać, więc Fed gwałtownie obniża stopy procentowe do poziomu 2%. Ma to na celu obniżenie **obciążeń kredytowych** i wpompowanie w rynek taniego pieniądza.

Kryzys ujawnia się w 2006 roku **spadkiem cen nieruchomości**. Banki doznają poważnych strat. Straty te są tak duże, że główne banki USA zostają **dokapitalizowane**, by zapobiec **upadłości** i wywołaniu **efektu domina**. Działania te przynoszą tylko krótkotrwałą poprawę.

(6) _____

ETAP 5: W obliczu narastającego kryzysu finansowego w USA, Henry Paulson wprowadza **program ratunkowy**, m.in. przekazując miliardowe **dotacje państwowe** na ratowanie zagrożonych instytucji finansowych. Protestuje przeciwko temu 166 ekonomistów USA (w tym 3 laureatów Nagrody Nobla). Ich zdaniem jest to „dotacja” dla **branży finansowej**, która może mieć negatywne konsekwencje dla rynku w długiej perspektywie. Sprzeciw budzi też brak odpowiedzialności właścicielskiej za złe decyzje.

(7) _____

ETAP 6: 29 września 2008 Izba Reprezentantów Stanów Zjednoczonych odrzuca w głosowaniu plan Paulsona. Powoduje to największy jednodniowy **spadek indeksów akcji** od 21 lat. Plan ratunkowy Paulsona zostaje rozpatrzony ponownie i wprowadzony po kolejnych negocjacjach i drobnych zmianach. Tymczasem kryzys przenosi się do Europy. Państwa Beneluksu przejmują kontrolę nad największym bankiem Belgii – Fortis. Zagrożona upadłością zostaje także **instytucja bankowo-ubezpieczeniowa** Dexia.

(8) _____

Początkowo kryzys omija gospodarkę Polski. Potem jednak pojawiają się czynniki powodujące przeniesienie się skutków światowego kryzysu do Polski m.in. znaczne **obniżenie wartości złotego** oraz problemy finansowe niektórych przedsiębiorstw z **opcjami walutowymi**. Na tle pozostałych gospodarek europejskich skutki kryzysu gospodarczego w Polsce są odczuwalne w zdecydowanie mniejszym stopniu. Wzrost wartości PKB w Polsce w tym okresie jest jedynym w Unii Europejskiej.

(9) _____

Podczas kryzysu w strefie euro odnotowano **spadek PKB**, w trzecim kwartale 2008 o 0,2%, a w czwartym kwartale o 1,3%. W całym 2008 roku wzrost gospodarczy strefy euro wyniósł tylko 0,8%. Spadki PKB w dwóch kolejnych kwartałach oznaczały wejście „eurolandu” w najgorszą od początków swojego istnienia **recesję**.

W 2010 dwa państwa strefy euro otrzymały pomoc finansową – Grecja 110 mld euro w maju oraz Irlandia 85 mld w listopadzie. W związku z kryzysem w Grecji i Irlandii oraz obawami co do sytuacji w Hiszpanii i Portugalii pojawił się termin PIIKS określający grupę państw mających **kłopoty finansowe**.

W 2011 **dług publiczny** 17 krajów strefy wyniósł 87,2% PKB.

źródło: pl.wikipedia.org (tekst skrócony)